

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.35.238/2019/8.

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola
előadó bíró

Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: Dr. felperes neve

A felperes jogi képviselője: Dr. Bujdosó Gabriella ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Lengyel Ildikó ügyvéd

(
A per tárgya: beruházási támogatási ügyben hozott határozat
felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Kecskeméti Közigazgatási
és Munkaügyi Bíróság 11.K.27.093/2018/18. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
11.K.27.093/2018/18. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az
alperesnek 70 000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási
költséget.

A 70 000 (hetvenezer) forint lerótt felülvizsgálati eljárási
illetéket a felperes viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2014. január 15. napján a felperes a 104/2013. (XI. 14.) VM rendelet (a továbbiakban VM rendelet) alapján turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez támogatás iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) jogelődjéhez, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A támogatási kérelemben a felperes állandó jellegű, egész évben működő agroturisztikai kiállításra pályázott Sz., Külterület .../3. hrsz.-ú ingatlanon. Az elsőfokú hatóság 2014. március 12. napján kelt 1640678239. számú határozatával elutasította a felperes kérelmét. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság 2015. augusztus 03. napján kelt JHÁT-JF63429/1/2015. számú végzésével az elsőfokú határozatot megsemmisítette és az eljáró hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Az elsőfokú hatóság 2015. november 12. napján kelt 1747537187. számú határozatával a felperes támogatási kérelmének helyt adott 11.100.960 forint támogatási összeg erejéig. 2015. november 13. napján a felperes kifizetési kérelmet nyújtott be az elsőfokú hatósághoz. Az elsőfokú hatóság 2015. december 14. napján helyszíni szemlét tartott. Az erről készült 1752230141. azonosítószámú jegyzőkönyvben megállapította, hogy a beruházás nincs tényleges használatban, üzemképes, de a rendeltetésszerű használata idényjellegű. A kifizetési kérelmének ezt követően a 2015. december 18. napján kelt 1753273800. számú határozatával 10.970.960 forint támogatási összeg vonatkozásában részben helyt adott. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes jogelődje 2016. április 29. napján kelt JHÁT-JF/1183/2/2016. számú végzésével az elsőfokú hatóság határozatát megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [2] Az új eljárásban az elsőfokú hatóság bejelentés nélküli rendkívüli helyszíni ellenőrzést folytatott le 2016. február 11. napján, melynek során megállapítást nyert, hogy a jóváhagyott megvalósítási helyen, Sz., Külterület .../3 hrsz.-ú ingatlanon nem voltak megtalálhatók a beszerzett eszközök, azok tárolását H. A. vállalta a L., Sz. tanya 28. szám alatt. A tárolási helyen nem voltak azonban megtekinthetőek az eszközök, mivel a tároló kulcsa a felperesnél volt. A felperes telefonon úgy nyilatkozott, hogy a vályogépítéstartó bemutatása idény jellegű kiállítás, ami előreláthatóan májusban kezdődik el.
- [3] A felperes 2016. április 25. napján kelt kérelmében a beruházás megvalósítási helyének módosítását és a beruházás L., Sz. tanya .../2. hrsz. alatti ingatlanon történő folytatását kérte. Mellékelte a Szentkirályi Közös Önkormányzati Hivatal által 931-2/2016. számon kiállított hatósági bizonyítványt, amely szerint a Sz-on található .../3 hrsz.-ú ingatlan a megvalósult állandó jellegű kiállítás és idényjellegű workshopok működtetésére a

továbbiakban vagyonbiztonsági okokból nem alkalmas. A felperes 2016. december 1. napján kelt nyilatkozatában jelezte, hogy módosítási kérelmében adminisztrációs hiba okán tévesen jelölte meg a L., Sz. tanya 28. szám (.../2 hrsz.) alatti ingatlant, a helyes helyrajzi szám L. .../45. Az elsőfokú hatóság 2017. február 08. napján kelt 2114419066. számú határozatával elutasította a felperes beruházás megvalósítási helyének módosítására irányuló kérelmét az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 25/A. §, valamint 23. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással. Megállapította, hogy a tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozat 2016. november 30. napján kelt, így a VM rendelet 8. § (1) bekezdésében előírt üzemeltetési kötelezettség 2015. november 13. napjától 2016. november 30. napjáig nem volt biztosított.

- [4] Az elsőfokú hatóság erre figyelemmel a felperes kifizetési kérelmét is elutasította a 2017. február 09. napján kelt 1827127396. számú határozatával és a felperest 10.970.960. forint jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeg visszafizetésére kötelezte. A VM rendelet 8. § (1) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés b) pontjától eltérően a felperes üzemeltetési kötelezettsége az utolsó kifizetési kérelem benyújtásától - jelen ügyben 2015. november 13. napjától - számított öt évig tart. A felperes nem teljesítette a kérelemben vállalt kötelezettségét, így a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvénynek (a továbbiakban: Eljárási törvény) 69. § (1) bekezdés e) pontja alapján az igénybe vett támogatás jogosulatlannak minősül.
- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes jogelődje a 2017. szeptember 01. napján kelt JHÁT-JF/1976/2 (2017) számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolásában kiemelte, hogy az elsőfokú hatóság a tényállás tisztázása körében ismételt rendkívüli helyszíni ellenőrzést tartott 2016. szeptember 08. napján a Sz. .../3. és a L. .../45. hrsz.-ú ingatlanokon, melyről felvett jegyzőkönyvben az ellenőrök rögzítették, hogy az állandó jellegű projekt az ellenőrzés időpontjában egyik helyszínen sem működik, a rendeltetésszerű, folyamatos használat jele egyik helyen sem észlelhető. A felperes az ellenőrzésről a helyszínen lefolytatott telefonhívás alapján értesült, az ellenőrzésen nem volt jelen. Telefonon a felperes jelezte, hogy az általa kért új megvalósítási hely elfogadásáról nem kapott értesítést, ezért nem működik jelenleg a beruházás. Lakitelek Nagyközség Önkormányzata képviselője a polgármester előadta, hogy a felperes által rendezett kiállításról, rendezvényről nincs tudomása. E tényről a jegyzőkönyvek mellékletét

képező fényképfelvételek is alátámasztják. Mindezekre tekintettel, az alperes jogelődje szerint a felperes nem tett eleget a VM rendelet 8. § (1) bekezdésében rögzített üzemeltetési kötelezettségének. Az elsőfokú hatóság által megállapított ténnyel szemben a bizonyítási kötelezettség az Eljárási törvény 38. § (8) bekezdése értelmében a felperest terhelte, azonban az eljárás során nem bizonyította azt, hogy a beruházás valamelyik ingatlanon ténylegesen üzemelne.

A felperes kereset és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetlevelében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 339. § (1) bekezdés alapján kérte az alperes jogelődje JHÁT-JF/1976/2 (2017.) és JHÁT-JF/1977/2 (2017.) számú határozatainak hatályon kívül helyezését és az alperes - illetőleg az elsőfokú közigazgatási szerv - új eljárás lefolytatására és újabb határozat meghozatalára kötelezését.
- [7] A felperes keresetében - jelen ügygel kapcsolatban - előadta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú hatóság és az alperes az ügy eldöntéséhez szükséges tényállást nem derítette fel kellőképpen, ezzel megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdésében foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a 2015. december 14. napján készült jegyzőkönyvben rögzített idényjelleg a workshopokra vonatkozik. A 2016. február 11. napján megtartott ellenőrzéssel összefüggésben kifejtette, hogy az sérti Eljárási törvény 50. § (3) bekezdését, mivel az ellenőrzésről az elsőfokú hatóság csak annak megkezdésekor értesítette telefonon. A helyszíni ellenőrzés külső vizsgálattal nem volt elvégezhető, ezért azt meg kellett volna ismételni egy előre egyeztetett időpontban. A 2016. szeptember 08. napján megtartott újabb helyszíni ellenőrzésről kifejezett kérése ellenére sem tájékoztatta az elsőfokú hatóság, ezért az ellenőrök érdemi ellenőrzést ekkor sem tudtak végezni. Hivatkozott felperes a 2016. szeptember 19. napján - ismételten 2016. november 28. napján - megküldött három fotóra, melyeken a kiállításon látható molinók szerepelnek. Álláspontja szerint a helyszíni ellenőrzésen készült felvételeken a fényképkészítés helyszíne nem beazonosítható, a beruházás helyszíne azokon nem ismerhető fel.
- [8] A felperes írásban indítványozta, hogy a bíróság tartson helyszíni tárgyalást és H. A-t tanúként hallgassa meg.
- [9] Az alperes jogelődje ellenkérelmében a határozatában foglalt indokok alapján a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [10] A Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. december 11. napján kelt 11.K.27.093/2018/18. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [11] A bíróság elsőként utalt arra, hogy a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a beruházási hely módosítása tárgyában hozott határozatot külön perben vizsgálta felül és a 11.K.27.092/2018/15. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Erre tekintettel az alperes jogelődje helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem tett eleget 2015. november 13. és 2016. november 30. napja között az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt előírásoknak.
- [12] A bíróság a 2016. szeptember 08. napján lefolytatott helyszíni szemle során készített fényképek alapján megállapította, hogy a Sz.,.../3 hrsz. alatti ingatlan elhagyatottnak és használaton kívülnek látszódik, míg a L., Kültérület .../4. hrsz. alatt felvett ingatlan jól beazonosítható. A bíróság szerint e helyszíni ellenőrzésre tett felperesi észrevételhez csatolt fényképek egészen biztosan nem a Sz., .../3 hrsz. alatti ingatlanon készültek, ugyanis a fényképeken látható vályogépítészetet bemutató, három darab rögzített táblára felfestett (nyomtatott) installáció környezetéből látszik, hogy az egy gondozott területen, épületben található. A bíróság e körben megjegyezte, hogy a felperes a megvalósítási hely módosítása tárgyában folytatott közigazgatási eljárásban maga is úgy nyilatkozott, hogy a kültéri állandó kiállítás a Sz., A. tanya 168. szám alatt található.
- [13] A bíróság az Eljárási törvény 38. § (8) bekezdése, 46. § (2) bekezdése és az 50. § (1) bekezdése alapján nem tartotta megalapozottnak a felperes azon kifogását, hogy a hatóság a tényállást nem tisztázta: a három darab helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a felperes legkésőbb a helyszíni ellenőrzés időpontjában mindhárom esetben értesült az ellenőrzés tényéről, azonban az általa becsatolt fényképeken rögzített installációk megtekintésének lehetőségére egy alkalommal sem tett utalást az eljáró ellenőrök részére, holott az Eljárási törvény 38. § (8) bekezdése alapján az intézkedésben való részvétel során az ügyfélnek kell a jogosultsági feltételek meglétét hitelt érdemlően bizonyítania.
- [14] A bíróság nézete szerint nem iratellenes a határozat azon megállapítása, hogy a beruházás egyik helyszínen sem üzemelt, ugyanis az elsőfokú hatóság olyan megállapítást korábban sem tett a helyszíni ellenőrzésekről készült jegyzőkönyvekben, hogy a

beruházás működik. Az alperes jogelődje ezért helytállóan állapította meg, hogy a felperes az üzemeltetési kötelezettségének a teljes időszakban nem tett eleget, annak ellenére, hogy a támogatási kérelme a beruházás állandó jellegű, egész évben működő agroturisztikai kiállítás megvalósítására, valamint eseti jellegű workshopok tartására irányult. A bíróság mellőzte a helyszíni tárgyalás tartását és H. A. tanúként történő kihallgatását azzal az indokkal, hogy a perben a vitatott közigazgatási határozat meghozatalának időpontjában fennállt tényállást vizsgálta, illetve álláspontja szerint az ügy érdemi eldöntéséhez elégséges bizonyíték állt a rendelkezésére.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[15] Az ügyben a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. december 11. napján kelt 11.K.27.093/2018/18. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és kereseti kérelmének helyt adva, új ítélet hozatalát, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kötelezését kérte.

[16] Álláspontja szerint az elsőfokú- és másodfokú hatóság, illetve a bíróság is megsértette az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés b.) és d.) pontjában, a Ket. 37. § (3) és (5) bekezdéseiben és 50. §-ban, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 163. § és 206. §-ban foglaltakat. A felperes ismételten előadta a keresetében kifejtett indokokat. Kiemelte továbbá, hogy az ítéletben megállapítottak, miszerint a felperes által bemutatott molinók egy gondozott helyszínen találhatóak, azon állítását támasztják alá, hogy a beruházás L-n található.

[17] A felperes érvelése szerint az eljáró hatóságok és a bíróság nem tettek eleget a Ket. és a régi Pp. alapján fennálló tényállás tisztázási kötelezettségüknek. Sérrelmezte, hogy a bíróság az aggályos, gyenge bizonyító erővel bíró alperesi bizonyítékokat fogadta el ítéleti döntés alapjául. Önmagában az, hogy a hatóság rendkívüli helyszíni ellenőrzéseket tartott, nem minősül a tényállás megfelelő tisztázásának, mivel az ellenőrök nem tudtak bejutni az ellenőrzött helyszínre. A bíróság pedig azáltal, hogy elutasította a felperes bizonyítási indítványait jogsértő módon járt el, mert nem volt abban a helyzetben, hogy a tényállást tisztázni tudja, ítélete ezáltal megalapozatlan.

[18] A felperes 2019. június 28. napján kelt összefoglaló beadványában jelezte, hogy a Kúria Kfv.IV.35.167/2019. számon

folyamatban volt eljárásban hozott ítélete kézhezvételekor az elsőfokú hatósághoz kérelmet nyújtott be, arra hivatkozással, hogy a korábbi beruházási hely módosítása iránti kérelmét vis maior bejelentésként fogadják el, ezáltal - véleménye szerint - a jogszabályi feltételeknek 2015. november 13. - 2016. november 30. között is eleget tett. Az állandó kiállítás, - amely egy kisméretű, a vályogépítészetet bemutató kiállítás - és a workshopok a vis maior helyzet miatt, kényszerűségből L-n valósultak meg, de ettől függetlenül a megvalósulásuk a felperes szerint ellenőrizhető volt.

[19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nyújtott be, melyben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte a korábbi álláspontjára és a Kúria Kfv.IV.35.167/2019/8. számú ítéletére hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[21] A régi Pp. 275. §-a szerint a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja. Jogszabálysértés esetén van lehetőség az eljárást lefolytató bíróság döntésének hatályon kívül helyezésére vagy megváltoztatására.

[22] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a releváns tények figyelembevételével az ügyben megalapozott és hiánytalan tényállást állapított meg, mely alapján a vonatkozó jogszabályok helyes alkalmazásával mindenben helytálló jogi következtetést vont le. A jogerős ítélet részletesen kitér valamennyi jogsértés vizsgálatára, az abban írtakkal a felülvizsgálati bíróság - annak megismétlés nélkül - egyetért. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakat elbírálvá az alábbiakat fejt ki.

I.

[23] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy jelen felülvizsgálat tárgyát kizárólag a kifizetési kérelem tárgyában hozott határozat képezte, ezért a Kúria érdemben csak azt vizsgálhatta, hogy 2015. november 13-át követően eleget tett-e a felperes az üzemeltetési kötelezettségének, illetve a beruházást a támogatási célokkal összhangban működtette-e. Ezen körülmények szorosan kapcsolódtak a módosítás iránti kérelem elbírálásához, melyre vonatkozóan az alperes külön határozatot hozott. Ez volt az oka annak, hogy a beruházási hely módosítása iránti kérelmet elutasító alperesi határozat jogszerűségét az elsőfokú bíróság is külön perben vizsgálta felül, mely eljárásban keresetet elutasító ítéletet hozott. A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa az előtte folyamatban volt eljárásban, 2019. június 25-én Kfv.IV.35.167/2019/8. szám alatt meghozott ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Döntésében megállapította, hogy a felperes az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés d) pontját megsértette, ezért e jogszabálysértést a Kúria újból nem vizsgálta, nem vizsgálhatta, ahogyan a megvalósítási hely kérdése is ítélt dolognak minősül jelen felülvizsgálati eljárásban. Azáltal ugyanis, hogy a módosítás iránti kérelemben megjelölt másik ingatlanon történő üzemeltetésre engedélyt a felperes nem kapott, ez annak következményével járt, hogy a támogatott műveletet a támogatási kérelemben megjelölt, vállalása szerinti helyen kellett működtetnie a jogszabályban előírt időtartam alatt.

[24] Az FVM rendelet 23. § (1) bekezdése értelmében: „A beruházási támogatásokra az alábbi feltételeknek is teljesülniük kell:

(...)

b) az R. 72. cikk (1) bekezdésével összhangban a támogatott beruházást, létesítményt, eszközt, megvalósított, felújított, korszerűsített létesítményt rendeltetésének megfelelően, a vonatkozó engedélyek és előírások betartásával kell használni, üzemeltetni (a továbbiakban: üzemeltetési kötelezettség). Az üzemeltetési kötelezettség a támogatási határozat közlésével kezdődik és az utolsó kifizetési határozat közlésétől számított 5 évig áll fenn;

[25] Az üzemeltetési kötelezettség kezdő időpontját illetően a támogatás részletes feltételeit előíró jogszabály, a Jogcímrendelet 8. § (1) bekezdése az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés b) pontjától eltérően rendelkezik, mely szerint az üzemeltetési kötelezettség az utolsó kifizetési kérelem benyújtásától számított öt évig áll fenn. A felperes 2015. november 13-án nyújtotta be a kifizetési kérelmét, mely időponttól kezdődően a beruházást az engedélyezett helyszínen, a Sz. .../3 helyrajzi számú ingatlanban a pályázatában foglaltak szerint, állandó jelleggel, rendeltetésének megfelelően volt köteles működtetni. E kötelezettség teljesítését a felperes szerint közbiztonsági okok akadályozták, melyre hivatkozással nem vis maior kérelmet nyújtott be, hanem a beruházás helyének módosítását kérte, ami a folyamatos működtetéshez szükséges feltételek hiánya miatt nem vezetett eredményre. A kifizetési kérelemhez kapcsolóan lefolytatott helyszíni ellenőrzések időpontjában a beruházás a támogatási kérelem szerinti megvalósítási helyen nem üzemelt, ezért nem sértett jogszabályt az alperes, amikor az FVM rendelet 23. § (1) bekezdés b) pontjában előírt kötelezettség megszegését állapította meg.

[26] A Kúria hangsúlyozza, hogy az alkalmazott jogkövetkezmény indokait illetően a felperes tévedésben van, mivel a beruházás megvalósulását, a támogatott eszközök beszerzését sem a hatóság, sem az elsőfokú bíróság nem vonta kétségbe, de a támogatás célja ezzel még nem valósult meg. A felperes támogatási kérelmében nemcsak állandó kiállítás létrehozására, hanem annak működtetésére is kötelezettséget vállalt, melynek kapcsán jogvita a beruházás működtetése, az eszközök cél szerinti, rendeltetésszerű használata és a beruházás tényleges helyszíne tényállási elemek kapcsán merült fel a perben.

[27] A felperes ezzel összefüggésben keresetének irányát a hatóság Ket. 50. §-ára alapított tényállás tisztázási kötelezettségének megsértésében jelölte meg, mely álláspontja a felülvizsgálati eljárásban sem változott.

[28] A Kúria már a Kfv.IV.35.167/2019/8. számú ítéletében kimondta, hogy a mezőgazdasági támogatásokkal kapcsolatos eljárásokra 2018. január 1. napjáig - az Eljárási tv. rendelkezései szerinti eltérésekkel - a Ket. rendelkezéseit kellett alkalmazni. A tényállás tisztázásának megkönnyítése végett a Ket. 50. § (1) bekezdése értelmében a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le. A Kúria - egyetértve az elsőfokú bírósággal - megállapította, hogy ezen eljárási kötelezettségének a hatóság az Eljárási törvény szabályai szerint több ingatlant érintően lefolytatott helyszíni ellenőrzésekkel maradéktalanul eleget tett, de az ellenőrzés időpontjában egyik helyszínen

sem volt megállapítható az egyébként üzemképesnek minősített beruházás működtetése. Az ellenőrök megállapításait a régi Pp. 195. § (1) bekezdése alapján közokiratnak minősülő ellenőrzési jegyzőkönyvekben rögzítették, melyek tartalmát a felperes minden esetben megismerte. A közokiratban foglalt intézkedést és a benne foglalt adatok, tények valóságát az ellenkező bizonyításáig a régi Pp. 195. § (7) bekezdése alapján valósnak kell elfogadni. Ellenbizonyítás azt terheli, aki az okirat tartalmi hitelességét vitatja.

[29] A jogerős ítélet helytállóan utalt arra, hogy a mezőgazdasági támogatások iránti eljárásokban az Eljárási tv. 38. § (8) bekezdése a jogosultsági feltételek vonatkozásában, valamint az alperes által megállapított tényekkel szemben főszabályként az ügyfél bizonyítási kötelezettségét írja elő. Így a bizonyítási teher a perben többszörösen is a felperesre hárult, melynek a felperes annak ellenére nem tett eleget, hogy arra számos lehetősége lett volna a megismételt eljárásban. Nem volt ugyanis jogi akadálya annak, hogy a felperes már az ellenőrzési jegyzőkönyvekre tett észrevételeihez csatolja azokat a fényképfelvételeket, amelyeket elsőként csak a perben nyújtott be. Az Eljárási tv. 4. §-a ugyanis alapelvi szabályként írja elő, hogy „[a]z ügyfél jogainak gyakorlása és kötelezettségeinek teljesítése során köteles elősegíteni a törvény végrehajtásában közreműködő szervek, szervezetek feladatainak végrehajtását.” A Kúria álláspontja szerint a felperes ügyféli magatartása ennek a törvényi elvárásnak nem felelt meg.

[30] Az új bizonyítékok értékelését a bíróság elvégezte, de azok alapján sem volt megállapítható a határozatban foglalttól eltérő következtetés a projekt működtetését érintően.

[31] A felülvizsgálati kérelem ellenében a releváns tényállás a hatósági eljárásban egy új helyszíni szemle előre egyeztetett időpontban való megtartása nélkül is megállapítható volt a helyszíni ellenőrzéskor készített fényképfelvételek és a felperes nyilatkozatai alapján. A Kúria jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a Ket. 50. § (1) bekezdése nem azt a célt szolgálja, hogy a hatóság átvegye az ügyféltől az Eljárási tv. 38 § (8) bekezdésében az ügyfélre rótt bizonyítási kötelezettséget, amennyiben ennek az ügyfél nem megfelelő módon tesz eleget. (Kfv.IV.35.813/2012/10.)

[32] A Kúria a Ket. 37. § (3) és (5) bekezdése megsértése kapcsán mindössze utal a Kfv.IV.35.167/2019/8. számú ítéletében kifejtett álláspontjára annak kiemelésével, hogy a Ket. hiánypótlásra vonatkozó rendelkezései a támogatási ügyekben nem érvényesülnek, de maga a felperes sem jelölte meg a felülvizsgálati kérelem, hogy azokat az alperes eljárásában hogyan sérthette meg. A felülvizsgálati eljárás tárgya nem az alperesi határozat, hanem a jogerős ítélet törvényessége. A bírósági eljárásban a Pp. szabályai az irányadóak, ezért a Ket. megsértése az elsőfokú bíróság részéről fogalmilag is kizárt.

II.

[33] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának továbbá abban kellett állást foglalnia, hogy a bíróság a bizonyítási indítványok elutasításával megsértette-e a régi Pp. 163. §-át, valamint a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó 206. § (1) bekezdését.

[34] A felperes a perben helyszíni tárgyalást és tanú

meghallgatását kérte annak igazolása végett, hogy a beruházás a módosítási kérelmében jelzett helyszínen „valósult” meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a beruházás helyszínének jelenlegi helyzete nem releváns tényállási elem, mivel a régi Pp. 339/A. §-a alapján - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a hatósági döntés törvényességét a határozat időpontjában fennálló tények alapján kellett felülvizsgálni. A régi Pp. 163. §-a alapján csak a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett folytatható bizonyítás. Az ehhez szükséges adatok a közigazgatási iratok alapján a bíróság rendelkezésére álltak. A felperes a perben sem tudott olyan bizonyítékokat előterjeszteni, melyek alapján teljes bizonyossággal megállapítható lett volna a kiállítás pályázatban foglaltak szerinti módon történő folyamatos működése.

[35] A régi Pp. 206. § (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.” A felperes felülvizsgálati kérelme a bizonyítékok mérlegelését támadta. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a régi Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendelkezésre álló iratok alapján dönt, mely eljárásban - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye sem bizonyítás felvételének, sem bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésének (BH 2012.179., BH2002.29.). A Kúria kivételesen élhet a felülmérlegelés lehetőségével, ha kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelés következtében születik jogszabálysértő határozat. Nyilvánvaló okszerűtlen következtetésnek az minősíthető, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.).

[36] Jelen ügyben a Kúria - a korábbi döntésére is figyelemmel - nem látott lehetőséget a jogerős ítélettől eltérő következtetések levonására. Az elsőfokú bíróság ugyanis az ügy körülményeit helyesen mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy az üzemeltetési kötelezettség teljes időszakában a kiállítás és workshop működését a felperes nem biztosította, megszegve ezáltal az intézkedésben való részvételre vonatkozó egyik feltételt, aminek következtében az alperesi határozat jogszabálysértés nélkül minősítette az igénybe vett támogatást jogosulatlannak az Eljárási tv. 69. § (1) bekezdése és az FVM rendelet 34. §-a alapján. A Kúria már a Kfv.IV.35.167/2019/8. számú ítéletében is megállapította, hogy „jelen tényállás mellett a projekt az eredetileg megjelölt megvalósítási helyen 2015. november 13. - 2016. november 30. napja között sem működött állandó jelleggel. Azt a helyszíni ellenőrzések megállapításai kétséget kizáróan alátámasztották.”

[37] Végezetül megjegyzi a Kúria, hogy az Alaptörvény N. cikke és 37. cikke megköveteli a „kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének” érvényesítését, melynek első számú felelőse a Kormány, ezért akár hazai, akár uniós költségvetésből nyújtott támogatás esetén kiemelt jelentőséget kap a jogszerű felhasználás ellenőrzése. Az alperes ezen

törvényi kötelezettségének tett eleget a helyszíni ellenőrzések lefolytatásakor.

- [38] A fentiek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a felülvizsgálati kérelem által megjelölt jogszabályokat, ezért a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [39] *A mezőgazdasági igazgatási szerv eljárásában a helyszíni ellenőrzések megállapításaival szembeni ellenbizonyítás az Eljárási tv. 38. § (8) bekezdése alapján az ügyfelet terheli.*

Záró rész

- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.
- [41] Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem eredményre nem vezetett, a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére.
- [42] A felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére 1 000 000 (egymillió) forint felülvizsgálati illetéket előzetesen megfizetett, melyből az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdés d) pontja és 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 75. § (1) bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles viselni, 930 000 (kilencszázharmincezer) forint visszatérítésére tarthat igényt az állami adóhatósághoz intézett kérelem benyújtásával.
- [43] A további felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. július 9.

**. Patyi András s. k. a tanács elnöke; Dr. Dobó Viola s. k. előadó bíró;
Dr. Horváth Tamás s. k. bíró**

